

- Yemeğini kendi başına yer.
- Yemek araç gereçlerini (çatal-bıçak vb.) yetişkin gibi kullanır.
- Temizlikle ilgili malzemeleri doğru kullanır
- Tuvalet ihtiyaçları-nı karşılayabilirler. Tuvalet temizliğini yaparlar, sifonu çekip, ellerini yıkarlar ve kurularlar.

ÇOCUĞUNUZU DESTEKLEMELİK İÇİN

- Çocuğunuzun rahat hareket edebilmesi için uygun ortam hazırlayın ve hareketlerini engellemeyin. Koşma, atlama, zıplama vb. oyunlar oynaması için fırsat verin.
- Ev içinde yaşına uygun sorumluluklar (sofranın kurulması, odasının toplanması vb.) almasını sağlayın.
- Evinizin onunla ilgili olan kısımlarının kurallarını birlikte belirleyebilirsiniz; mesela yatma vakti, televizyon izleme vakti gibi. Çocuğunuzla birlikte eşyalarının, giysilerinin, oyuncaklarının renklerini söyleyebilir, sayılarını sayabilirsiniz.
- Bir sorun yaşadığı zaman sorunun kaynağını bulması için ona zaman verin. Sorunun kaynağını bulduktan sonra birlikte çözüm üretebilirsiniz.ü Kağıda üçgen, kare, daire resimleri çizerek aynılarını çocuğunuzdan çizmesini isteyebilirsiniz.
- Günlük işleriniz sırasında onunla konuşabilir, sorular sorabilirsiniz.

- Sizin gözetiminiz altında, sizin çizdiğiniz şekilleri (önce düz çizgiden başlayarak) makasla kesebilir, sonra bunları yapıştırabilirsiniz.
- Her gün belirli bir süre ayırarak yaratıcılığını geliştiren oyunlar oynayabilirsiniz (yaşına uygun puzzle, lego, bulmaca, flash kartlarla resimlerdeki olayları sıralama, iki resim arasındaki farkı bulma, labirent tamamlama
- Çocuğunuza her gün bir resimli kitap okuyabilir, resimleri onun hikayeleştirerek anlatmasını isteyebilirsiniz.
- Sizin kullandığınız kelimelerin doğruluğu çok önemlidir. Birincil olarak sizden duyduklarını kullanmaktadır. Bu sebeple kelimelerinizi doğru kullanmanız faydalıdır.
- Gün içinde yaşadığı olayları, okulda neler yaptığını neler hissettiğini anlatmasını isteyebilirsiniz.
- Çocuğunuzun kendi başına yemek yemesi ve giysilerini çıkarıp giymesi için destekleyin.
- Günümüzde teknoloji kullanımı ne yazık ki çok küçük yaşlara kadar inmiştir. Teknolojik aletler tek taraflı iletişim sağladığından dolayı gelişimi olumsuz etkilemektedir. bu sebeple teknoloji kullanımının mutlaka sınırlandırılması gerekmektedir

4-5 YAŞ GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Esin ÖZGÜR
Uzman Psikolojik Danışman

3-6 yaş aralığı, çocuğun kişiliğinin ana hatlarının oluşması sebebiyle önemli bir yaş dilimidir. Bundan dolayı bu dönemdeki çocukların yaş özelliklerini bilmek ve bu özelliklere uygun davranışlarda bulunmak çocuğun sağlıklı gelişimine önemli katkı sağlamaktadır.

GELİŞİM: Çocuğun; öğrenmesi, anlaması, duyması, konuşması, etrafıyla ve kendisiyle ilişkileri, yürümesi, el kol hareketleri, oyunları gibi özelliklerini kapsayan bir süreçtir. Anne karnında başlar ve ömür boyu devam etmektedir. Gelişim, bilişsel, bedensel (motor), duygusal-sosyal ve dil gelişim alanları olmak üzere dört alanda gerçekleşmektedir. Bu alanların herhangi birisindeki olumlu ya da olumsuz etki diğer gelişim alanlarını da etkilemektedir.

MOTOR GELİŞİMİ

- Öz bakım becerilerini kendi tamamlayabilir
- Dökmeden içecek koyabilir.
- Geometrik şekilleri bakarak kopyalayabilir.
- Ayak değiştirerek, merdivenlerden çıkar, iner.
- Harfleri bakarak yazabilir.
- Kalemi başarı ile tutar ve kullanır
- Çizgiler dışına çıkmadan boyayabilir.
- Çizdiği insan resminde baş, kollar, bacaklar ve parmaklar belirgindir.
- Makasla figür kesebilir.

SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİM

- Kendi dışındaki dünyanın kuralları olduğunu, başkalarının hak ve istekleri olduğunu görür, beklemeyi öğrenir.
- Sorumluluk almaktan hoşlanır.
- Arkadaşları gibi olmak isterler, düşüncelerini, davranışlarını etkilenir ve onlar gibi olmak isterler.
- Arkadaşlarını memnun etmeye çalışırlar.
- Paylaşma ve oyun sırasında sıra bekleme anlayışı gelişmiştir.
- Evin dışında, eline geçirebildiği, işe yarar her türlü malzemeyle bir şeyler üretmeye, oluşturmaya çalışarak yaratıcılığını sergiler.
- İsteklerine karşı gelindiğinde, yetişkinlerle uygunsuzca konuşabilir ve oyun arkadaşlarıyla kavga edebilir.

BİLİŞSEL GELİŞİM

- Sorgu çağı 4 yaşında oldukça yüksek düzeye ulaşır. "Ne, neden, niye?" tarzındaki soruları ardı arkasına sorabilir..
- 3-4 yönergeyi sırasıyla uygulayabilir.
- Zaman kavramı daha iyi oturmuştur
- Anlatılan hikayede daha sonra ne olacağı konusunda tahminler yürütebilir.

- Sembolik düşünce oluşmaya başlar
- Nesnelere geometrik özelliklerine (kare, daire, üçgen gibi) göre ayırabilirler.
- 10 veya daha fazla sayıdaki nesneyi sayabilirler.
- En büyükten en küçüğe doğru nesnelere sıralayabilirler.

DİL GELİŞİMİ

- Kardeşlerinin isimlerini söyleyebilirler.
- Adreslerini söyleyebilirler. 6 kelimedenden oluşan, karmaşık cümlelerle konuşurlar.
- Bu yaşta dil becerileri oldukça zenginleşir. Dildeki tüm sesleri çıkartabilirler. Kelime hazineleri 1500 kelimeye çıkar.
- Uzun hikâyeler anlatabilirler. Günlük olayları, rüyalarını, hayallerini paylaşırlar Dinledikleri hikâyeyi hatırlayabilirler
- Geçmiş, şimdiki zaman ve geleceğe ilişkin yeterli değerlendirme yapabilir.

ÖZBAKIM BECERİLERİ

- Günlük işlerde sorumluluk alır ve bunları yerine getirir.
- Kendi kendine giyinir, soyunur.
- Ayakkabılarını giyer ve bağcıklarını bağlar.
- Saçlarını tarar, Elini, yüzünü yıkar, Dişlerini fırçalar

Harvard üniversitesinde yapılan bir araştırmaya göre; Çocuklar ne kadar erken sorumluluk almaya başlarsa sıkı çalışmaya o kadar erken adapte olabiliyorlar. belirli akademik başarı hedefleri koymak yerine onları aile içerisinde kendi rollerinden sorumlu tutun.